

Vijverlaan 14

De Bomers

In de jaren twintig van de vorige eeuw werd Tuinwijk-Zuid, toen nog gelegen in de heerlijkheid Heemstede, als een uniek wooncomplex gebouwd. De architect Johannes Bernardus van Loghem (1881 - 1940) woonde er vlakbij en ontwierp deze woningen rondom een grote gezamenlijke lommerrijke binnentuin voor "gewone" arbeidersgezinnen.

In de jaren tachtig werd het complex bedreigd door sloop om ruimte te maken voor een rondweg om Haarlem. Gelukkig zag men uiteindelijk in dat zo iets bijzonders bewaard moest blijven en werd Tuinwijk-Zuid een rijksmonument. Na groot onderhoud en restauratie in de jaren 1990 – 1992 werd het woongenot op deze prachtige locatie belangrijk verbeterd. Nu is het een zeer geliefde plek om te wonen tussen de Haarlemmerhout en het Spaarne.

Toch moeten we bedenken dat die sloop in de jaren tachtig ook was ingegeven vanwege de slechte staat van onderhoud. Nieuwbouw was goedkoper dan restauratie. Stadsarchitect Wiek Röhling zei dan ook: *"Er moet een geduldige beschermengel over Tuinwijk-Zuid hebben gewaakt. Het mag zonder meer een wonder heten, dat wij ons in 1989 nog in het rijke bezit van een schepping van architect J.B. van Loghem kunnen koesteren*".

Bij het wooncomplex ontwierp de architect ook het verenigingsgebouw voor de bestuursvergaderingen. Door tegenvallers in bouw had de woningbouwvereniging echter nauwelijks geld om de voortgang te betalen. De gedenksteen die de beeldhouwer Hendrik van de Eijnde (1869 – 1936) in de gevel van het verenigingsgebouw plaatste bleek, helaas niet de gedachte 250 maar wel 650 gulden te kosten, oei!

Van Loghem bemoeide zich ook met de inrichting van dit verenigingsgebouw dat in november 1921 in gebruik werd genomen. Hij was daarin zeer uitgesproken qua stijl. Het bestuur had zich maar te schikken. Hij ontwierp de stoelen en de vergadertafel, zocht een vloerkleed uit en hing een lamp op die weliswaar zeer artistiek was vormgegeven, maar die volgens sommige bestuursleden te weinig licht gaf.

De gevelsteen op het verenigingsgebouw vertoont twee uit de Griekse oudheid lijkende boten geroeid of eigenlijk meer geboemd (De Bomers) door staande mannen met als tekst: *"TUINWYK 1920 – 1922"*. Ook is een roerganger afgebeeld.

De keuze van het onderwerp had ongetwijfeld te maken met het feit dat Han van Loghem tijdens zijn opleiding aan de nu geheten Technische Universiteit (TU) wedstrijdroeier was geweest bij de studentenroeivereniging Laga in Delft.

Volgens Röhling is Tuinwijk-Zuid zelfs één van de weinige geslaagde bakstenen voorbeelden van het Nieuwe Bouwen die op de wereld te vinden zijn: *"Tuinwijk-Zuid is terecht erkend als monument van volkswoningbouw, als een voorbeeld van hoe je mensen moet laten wonen; een hoogtepunt. Het is het beste werk van Van Loghem, echte wereldklasse. Van Loghem was zijn tijd decennia vooruit. Het is een feit dat dit nog nergens is herhaald. Het is echt uniek"*.

Bron: Uitgave van de gemeente Haarlem, juni 1989